

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

KIÓPÍZTÉSI ÁRAK:

Melyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 50 fill.
Videken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.
Kéziratok nem adtuk vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

A munkásbiztosítás reformja.

(K. Ö.) Munkásviszonyaink távolról sem hasonlíthatók össze sem az osztrák, sem a németországi viszonyokkal, a munkásbiztosítást mégis oly tökéletes módon csináltuk meg, mint az sem Németországban, sem Ausztriában nincs meg. Szociális bölcseségre ez egyáltalában nem vall, mert minden törvényes intézménynek csak úgy lehet gyakorlati értéke, ha annak megalkotásánál figyelembe vettük a tényleges viszonyokat. Egyszerűen le-törni akarni pedig iparilag előhaladottabb államot, hizeleghet a kodifikátor egyéni hiúságának, de nem szolgálja a közérdeket.

Munkásbiztosítási törvényünknel csakhamar azt kellett tapasztalnunk, hogy túllöttünk vele a célon. Ideális állapotot akartunk az autonomiával és a paritással megteremtteni és ami belőle kifejlődött, az a legnagyobb önkény lett a központi szerv igazgatásánál. A paritás lehetővé tette, hogy az intézményt a szociáldemokraták ragadták hatalmukba és a központi szerv vezetéséből teljesen kizárták a munkaadókat. Akik az igazgatás élére kerültek, a szociáldemokrata pártnak lehetnek hű és megbízható emberei, de semmiesetre sem alkalmasak arra, hogy országos intézményt igazgassanak. Már csak azért sem, mert nincs megfelelő képzettségük és a pártfejelem révén ki van zárva, hogy valamely ügyet ne a párt szempontjából bíráljanak meg.

Ugy ez, valamint a körülmény, hogy a központi szerv egyoldalúsága miatt a kerületi pénztárak is rosszul működtek, megérlette a munkásbiztosítás reformjának gondolatát és szükségességét.

A reform alapgondolata, mint azt a kereskedelmi államtitkár a Szegeden megtartott munkásbiztosító pénztár székházavatón ünnepélyén kifejtette, abban csúcsosodik ki, hogy mindenki, a ki a pénztárnál van alkalmazva, tehát egy oly paritásos intézménynél, melyet munkaadó és munkás tart fenn, az semminemű munkaadó vagy munkásszervezetnek, vagy politikai irányzatnak agitátora és szervezője nem lehet. Az alkalmazottnak a nemzet iránti hűséget és a haza iránti szeretetet kell életcéljául tekintenie.

Vagyis amit fennebb mondottunk. A munkáspénztárt nem lehet kiszol-

gáltatni egyes politikai, vagy szociális törekvéseknek, még kevésbé nemzetközi céloknak, mert a munkáspénztárnak oly intézménynek kell lennie, mely a munkásosztály anyagi és erkölcsi javát szolgálja. Semmi egyébnek. Ami nem azt a célt szolgálja, az kebeléből ki van zárva.

A munkásosztálynak természetes joga van ahhoz, hogy az állam betegség, vagy baleset esetén róla gondoskoddjunk a munkás sorsának biztosításáról, nemcsak a humanizmus követelésének, hanem a munkásosztály jogos érdekeinek is eleget tettünk. Viszont azonban nem lehet megtérni azt a lehetetlen állapotot, hogy az állam és a munkaadók pénzén fenntartott intézmény a szociáldemokrata munkáspárt hatalmi érdekeit szolgálja. Szívesen megengedjük azt, hogy a termelés biztosításához és gyarapításához a tőke és munka együttes működése szükséges. De ha ezt a célt el akarjuk érni, akkor harmóniában kell lennie a tőke és munka működésének. Nem lehet azonban a kettő között harmónia, ha oly fontos intézmény, mint a munkásbiztosítási pénztár, folyton panaszra ad okot.

A paritás ne legyen csupán a papíron, hanem legyen meg tényleg.

Népszövetség és intelligencia.

(Dr. M.) Elbámulok, mikor a németországi Népszövetség statisztikai kimutatását taglalom. Azok a rideg számok ugyanis egészen más világot varázsolnak elem, meleg, színes világot, amely őszinte érdeklődés és lelkesedés csatolja egymáshoz a legkülönbözőbb társadalmi állású embereket. A német népszövetség főerejét, a tömeget, a gyári földműves munkások adják. Végtelen sorokban tömörülnek ezek mellé az önálló kisebb-nagyobb iparosok, birtokosok ott vannak mellettük ezrenként és tízezenként a hivatalnokok, az értelmiségi pályákon működők, a kereskedők, gyártulajdonosok, szóval az intelligencia.

Igen, az intelligencia, amely ott jóakaratu és tevékeny, nálunk pedig jóakaratu de elfogult és csak most kezd beleélni magát a szociális érdeklődés gondolatába. Meg vagyunk azonban győződve, hogy ez az érdeklődés lehántja már róla az elfogultságot és két nagy gondolat meglátása az egész katolikus intelligenciát beviszi a Népszövetségbe.

A Népszövetség, mint szociális jelenség egyik formaképe annak a nagy átalakulási folyamatnak, amelynek nyitánya a francia forradalom volt, s amelynek célja az, hogy a szellemi és anyagi kultúra javai, eredményei igazságosabb mérték szerint közöltesse-nek a társadalom tagjaival. Ez a törekvés

program, de nem olyan, mint a politikai pártok programja, amelynek megvalósítását a párt egy más tényezőtől, az államtól várja — hanem közvetlenül is megvalósítandó program, amelyet a népszövetség tagjai együtt és külön-külön a most létező viszonyok között azonnal valóra váltani igyekeznek. Nem vár például a Népszövetség ölbetett kezéivel az állam gazdasági intézkedéseire, hanem okos cselekvéssel azonnal megvédi a kisembert a kizsákmányolástól, — azonnal jogvédelmet nyújt, azonnal felvilágosítja a gazdát, iparost munkaereje jobb értékesítése felől, azonnal gátat vet a nemzet erkölcsi értékei rombolásának.

Mondják kérem, nem a legideálisabb társadalmi kulturmunkát öleli fel ez a program? Es ha igen, a nagyközjő szempontjából nem kötelessége-e minden embernek elősegíteni e munkát a saját tehetségei szerint? Gondolom, hogy az igenlő felelet alól ez esetben sem lehet kibujni. Sőt azt is beláthatjuk első pillantásra, hogy épen az intelligencia vállaira sulyosodik e kötelesség nagyobb terhe, mert erkölcsi és anyagi kiváltságosságánál fogva ő többet tehet, mint a földetűró kisember! Ime egy vonás a keresztény altróizmusnak, a cselekvő önzetlenségnek világnézetéből. — amelynek alaptörvénye nagy szociális kinlódásaink idejében az, hogy qui potest, debet, akinek módja van cselekedni, annak az kötelessége is!

Szeretettel kérem katolikus intelligenciánk tagjait, fontolják meg e gondolatokat addig, míg egy következő cikkben más oldalról is megvilágítom kötelességeiket.

Néhány szó az uzoráról.

A fővárosban legutóbbi időben felburjázott lakás-uzora aktuálisá teszi egy teljesen elhanyagolt kérdésnek az uzora-kérdés rendezését. Van ugyan törvényünk, az uzoráról, ez azonban oly szűkkeblű, annyira egyoldalú, hogy már rég megérett a módosításra, illetve kiegészítésre.

Törvényeink már a tizenhetedik század elején s azóta több törvényekkel intézkedtek az uzorás hitelüzletek megtorlásáról s ma érvényben lévő törvény is csak ott tart még, hogy aki másnak szorultságát, könnyelműségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva magának vagy másnak engedett tulságos mérvű vagyoni előnyök által az adós vagy kezes anyagi romlását előidézi vagy fokozza, csak a hitelüzletkénél követ el büntetendő cselekményt. Annyira nem vagyunk modernek, annyira nem haladtunk még, hogy a mind gyakrabban jelentkező visszaéléseknek nemcsak a hitelügyletek terén, hanem másutt is hozandó törvénnyel vághatnók utját.

Közjogi kérdéseken érődik a törvényhozás hónapokon, éveken át, s csak ha belecsömörlik: jut eszébe egy kis szociális törvény is. Pedig az uzoráról és káros hitelügyletekről szóló törvényt néhány szó be-szúrással lehetne módosítani akként, hogy mindenki biztosítva lehetne a felburjázott uzora ellen. Noha az élet már kiterjesztette az uzora fogalmát a lakásra, az élelmis-

kekre s kiterjeszhető a folyton fejlődő forgalomban másra is, miben az uzsora lényege fellelhető. Mégis az oktan konservativizmus nem enged e szónak más jogi tartalmat adni, mint a mit az 1622 évi törvény már megadott.

Mert mi az uzsora lényege? Benne van az 1883. évi XXV. tc. I. §-ában is. Szól pedig ez akként, hogy *aki másnak szorultságát, könnyelműségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva oly kikötések mellett hitelez vagy ad fizetési halasztást, melyek a neki vagy egy harmadiknak engedett tulságos mérvű vagyoni előnyök által az adósnak vagy a keznesnek anyagi romlását előidéznél vagy fokozni alkalmasak; vagy oly mérvűek, hogy az eset körülményeihez képest a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között szembeálló aránytalanság mutatkozik, uzsora vétését követi el.*

Benne van e §-ban nemcsak a hitelezési uzsorának, de minden elképzelhető fajának az ismertető jele, lényege, csak annyi módosítást illetve kiegészítést kellene rajta eszközölni, hogy kiterjeszhető lenne nemcsak a hitel- de más figyeltetkekre is. Ezt pedig a következő szavaknak „vagy két mással bármely üzletet” a törvény I. §-ban az „ad fizetési halasztást” után leendő beszúrása által lehetne eszközölni.

Ha ezt a törvényhozás megtenné — s ebben mi nehézséget sem látunk — egyszerre megszüntetne minden uzsorát, mert észszerű dolog, hogy mások szorultságának könnyelműségének avagy tapasztalatlanságának kihasználása oly módon, hogy aránytalan ellenszolgáltatás által a másikkal anyagi romlását idézi elő, vagy fokozza: ne csak a hitelügylet terén hanem mindenütt üldözhető legyen.

Nem volna szükség ez esetben módosításokat keresni az egyes uzsorafajok kiirtására, egy csapással gyógyítható lenne minden baj.

Ha büntetendő cselekmény: a 20–30. az percent szedése pénzkölesön után, mért ne lenne azonos körülmények mellett büntetendő, ha a pénzen házat szerezve szed a hitelező, a háziur 20–30. esetleg 50–60. percentet attól, ki a lakásra rá van szorulva; vagy miért ne lehetne büntetendő az a hentes vagy pékmester, a ki vásárló publikumot óriási mód felemelt ár ellenében szolgál ki.

Az a körülmény, hogy ily esetekben az uzsora tényállása nehezebben tisztázható, mint a hitelügyleteknél, nem elegendő ok arra, hogy a polgárok százazreit az uzsorásoknak kiszolgáltassuk.

Még egy figyelembe veendő kérdés oldandó meg.

Az uzsora büncselekményét az 1622: 48 tc.-től kezdve minden törvény hivatalból üldözte, csak az 1883:25 tc. tett e tekintetben szerencsétlen újítást. Mert a tapasztalat tanúsága szerint a kiuzsorázott, kiszolgáltató adósnak ritkán van kedve még egy büntető per megindítására vállalkozni, sőt gyakran a felmerülhető költségek, gyakran a bűnös uzsorás odavetett garasai tartják vissza attól. Ily módon pedig a hitel-uzsorások 90 százaléka menekül az igazság szolgáltatás keze alól.

..... r. s.

HIREK.

— **Adományok.** Dr. Városvy Gyula a doroszlói kegyhely építményének restaurálására 2000 koronát adományozott. — Főtisztelendő Kochán Bertalan ur 3 koronát adományozott a Keresztény-Szociális egyesületnek.

— **Közgyűlés Szabadkán.** Szabadka város törvényhatósági bizottsága jövő hó 4-én, csütörtökön délelőtt rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlést tárgya Paliós kiépítése lesz, hogy minél előbb elkezdhető legyen az építés.

— **Uj rend.** Folyó év március hó 1-től kezdve a városházán reggel 7-től d. u. 1 óráig lesznek a hivatalos órák.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Sztrókay István szabadkai pénzügy-

őri biztost pénzügyőri főbiztossá nevezte ki. — A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Apezy Ernőt díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **A bajmoki templom orgonája.** Bajmok község a római katolikus templom részére beszerzendő orgona javára 3000 koronát szavazott meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

— **Uj tanítói állás Vajszkán.** Vajszka község uj tanítói állás rendszeresítését határozta el. A fizetést 1000 koronában és 200 korona lakáspénzben állapította meg. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

— **A messzinaiakért.** Bogdánovits Lacián pátriárka 2888 koronát gyűjtött a messzinaiak javára. A dunabölkényi ifjuság műkedvelői előadást tartott, melynek tiszta jövedelmét 5 K 48 fillért a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak küldték be. Vármegyénk főispánja és alispánja tudvalevőleg lelkes felhívást intéztek a községekhez, hogy a messzina földrengés áldozatai számára gyűjtést indítsanak. A topolyai járás községei most fejezték be a gyűjtést, melynek eredménye — mint levelezőnk írja — a következő: Szeghegy 219 kor., Csantavér 111 kor., Kishegyes 43 kor., Bajsa 12 kor., Bácsfeketehegy 36 kor., Pacsér 20 kor., Topolya 25 kor., Kossuthfalva 11 kor.

— **Előljárásági választás Csantavéren.** Csantavéren e hó 13-án 3 esküdttel és albirót választottak. Esküdtek lettek: Sinkovits István, Veréb Antal és László Mihály. Albiró Dávid Sándor.

— **Előljárásági választások Bácsfeketehegyen.** Bácsfeketehegyen lemondás folytán üresedésbe jött községi helyettes birói és pénztárnoki állás betöltése — mint levelezőnk írja — e hó 16-án történt meg, amikor a járás főszolgabírája Császár Péter elnöklésével Weiszmann János lett a helyettes biró. Harbrener Mihály pedig a pénztárnok.

— **Feltört perselyek.** A kishegyesi római katolikus templom Szent-Antal és Szent-László perselyeit — mint levelezőnk írja — ismeretlen tettesek feltörték, ahonnan nagyobb összegű adományokat loptak el. A csendőrség a nyomozást megindította és kiderítette, hogy a tettes Kocsis Vince (rapos) kishegyesi lakos, aki az esti harangszó idején lopódzott a templomba. Az eljárást megindították ellene.

— **Lopás Topolyán.** Dulity János topolyai lakost az ottani csendőrség följelentette a kir. járásbírósnak, mert Kovács Katona Ignácnak a szabadkai határban lévő szántóföldjéről egy ekét és egy taligát lopott.

— **Az áruló szurony.** Folyó hó 21-én Szerezlán csufos garázdálkodást vitt véghez egy pár baka. Kovácvésvi fuváros éjjel 11 óra felé épen hazafelé ballagott nejével, gyermekeivel és szomszédjaival. Két baka megtámadta és oldalfegyveréssel agyba-főbe verte őket, a dulakodás közben az egyiknek szuronya kiesett és eltűnt a hóban. Reggel Kovácvésvi megtalálta, jelentést tett a 86. gyalogezred előljáróságánál és átadta a bűnjelet. A tettes meglesz.

— **Elhunyt főbiró.** Hipp Dezső a palánkai járás főszolgabírája ma reggel szívrohamból következtében hirtelenül elhunyt. — Halála váratlan, mert még a legutóbbi napokban is sétált az utcákon, de nem feltűnő, mert régi szivbaja miatt már hónapok óta mindenki jóslgatta közeli halálát.

— **Leleplezett pénzhamisítók.** A csendőrség egy nagyobb pénzhamisító bandát leleplezett le, amely tíz és husz koronás aranyakat hamisított. A hamis pénzt Szekulics Teréz és két nőtestvére hozta forgalomba. Szekulicséknál tartott házkutatás alkalmával két husz koronás és egy tíz koronás hamis aranyat találtak. A csendőrség Szekulicsékat letartóztatta s tovább folytatja a nyomozást a bűntársak után.

— **Bajai színház ügye.** Hegedüs Aladár polgármester elnöklésével tartott ülésén a városi tanács Ambrozovics főispánnak a közsínház részvénytársasági alapon leendő építésére vonatkozó átiratát tárgyalta. A tanács a tervet pártolón adta ki a szin-

ügyi bizottságnak. A színház fölépítéséig Polgár Károly, a délvidéki szinikerület igazgatója nyerte el a bajai színházat.

— **A hazárdjáték ellen.** A nagyváradi katolikus körben nagyon elharapódzott a hazárdjáték. Az elnökség ezért most husz jogászt kitiltott a körből. Mintha félénk is elkélne e fajta intézkedés.

— **Felfüggesztett szakszervezet.** Gr. Andrassy Gyula belügyminiszter felfüggesztette a magyarországi építőmunkások szövetségének nagyváradi szakszervezetét. A felfüggesztés oka a tagok által feljelentett, tiltott célokra folytatott pénzgyűjtés volt.

— **Elvesztett pénzösszeg.** Szőke Antal, a Klotild műtrágyagyár irodaszolgája folyó hó 22-én Szuvájésios Obrád vendéglőjében iddoggált. A bor ereje elaltatta őt és alvás közben a zsebében lévő 150–160 korona gyári pénz eltűnt. A nyomozás megindult.

— **Gazdag község.** Csurog bácsmegeyi község pénztárában annyi a fölösleges pénz, hogy a legutóbb tartott képviselői testületi gyűlésen elhatározták, hogy a község lakóinak összes pótdókját, utadókját a község pénztárából kifizetik; ezenkívül a katolikus, a görögkeleti és zsidó hitközségnek 20000 korona segítséget adnak.

— **Nők egy url kaszinóban.** A békési url kaszinó tagjai sorába a kaszinó közgyűlése első ízben vett fel nőtagokat. A beválasztott hölgyek: Utasy Ida, Dvelli Margit, Szabó Julia, Bvák Eszter, valamennyien a békési elemi iskola tanítónői. A kaszinó közgyűlésén némi vitát kellett ugyan ez a szokatlan tagfölvétel, de azért a közgyűlés egyhanguan hozta meg határozatát a fölvétel mellett.

— **Száz kivégzés egy hónapban.** Oroszországban ez évi január hónapban száz embert végeztek ki. — A halálos ítéletek száma ijesztően szaporodik.

— **Egy közigazg. tanfolyamhallgató segélyezése.** A vármegye Krix Márton szegénysorsu közigazg. tanfolyamhallgatónak 250 koronát szavazott meg.

— **A vármegye tanulmány-segélye.** A vármegye legutóbbi közgyűlésén Fencsik Jánosnak tanulmányainak céljaira 250 koronát szavazott meg.

— **Szikvizüvegek tömeges lopása.** Vig Emil mozsori szikvizgyáros — mint levelezőnk írja — észrevette, hogy üvegjei folyton fogynak, amit a rendőrségnél is bejelentett. A tettest sikerült Bedov Péter ottani legény személyében kinyomozni, kinél a rendőrség 140 drb. szikvizüvegek-pakot talált.

— **Fiatalon kezd.** Bogyog György 13 éves fiú e hó folyamán Papp Mihály titeli lakos lakásába behalott, ahonnan mindent, ami kezéigébe került, elemelt. Néhány napra rá ujjalag ellátogatott e helyre s a bezárt ajtót feltörvén, a szekrényből a pénztárcát kivette. A háziasszony azonban megcsipte és átadta a rendőrségnek.

— **Nőegyleti bál Nemesmilitcsen.** A Nemesmilitcsen ujonnan alakult nőegylet Vidákovics Pál plébános védnöksége és Pál Antalné urnő elnöksége alatt folyó hó 18-án tartotta meg a község háza összes termeiben halpaprikással egybekötött első bálját. Nemes cél vezérelt az egyesület tagjait, amennyiben kettős irányban óhajtja jótékonyágát, úgy a szegény gyermekekre, mint a nélkülözö öregekre kiterjeszteni. A bál minden ízében fényesen sikerült. A bálminde állított és jól felszerelt cukrázda előállításán Pál Antalné urnő, Ivánkovich Mártha urhölgy és a helybeli urlányok fáradoztak.

— **Csöd.** A zombori törvényszék Inotay Ede üveg- és porcelánkereskedő, zombori lakos ellen a csödtől elrendelte. Tömeggondnokul Pocskay Sándor neveztetett ki. — Deszimirovics F. Sándor adai kereskedő ellen elrendelték a csödtől. Tömeggondnok dr. Stein Adolf adai ügyvéd.

— **A csajkások ügyvédje.** Csernyus Pál dr. megyei ügyész, a csajkás községeknek 170 000 koronás expenznotát nyújtott be. A rét kezelő bizottság úgy határozott,

hogy a vármegyei ügyészek 72000 koronát fizet; a esajkások azonban e határozatot megfelelőbbé s remélik, hogy az ügyészt az expenznotájával az illetékes bírósághoz utasítják.

— **A hittérítő.** Kuszi Márk bacszent-tamási ember, aki nemrég jött haza Amerikából, engedélyt kért a főszolgabírótól, hogy Obecsén metodista istentiszteletet és szónoklatot tarthasson. A főszolgabíró a kérést megtagadta azzal az indokkal, mert megzavarván a többi felekezet békéjét.

— **Amerikai asszonyok kívánsága.** Newyorkból írják: Illinois állam asszonyai energikus követelést terjesztettek Eutleson elnök elé. Követelik, hogy a házasság és női élet férfiak egymástól megkülönböztető címet viseljenek, hogy mindazon férfiakat, kik házasság és mégis női életnek adják ki magukat, megbüntessék, végül, hogy leányok és asszonyok között a megszólítás egyenlővé tétessék.

— **A palánkai téli kikötő** rég húzódo ügynek befejezését kérték a keresk. miniszter-től a palánkaiak. A téli kikötő kérdése nem mai keletű s már Gromon D. volt honvédelmi államtitkár, mint a palánkai járás orsz. képviselője közbenjárására egy nagyobb összeg lett annak idején az állami költségvetésbe felvéve, de a kérdés végleges megoldása ennek dacára folyton késik. Palánka területe kiválóan alkalmas hely a tervbe vett téli kikötő létesítésére, mert kedvező fekvésénél fogva a Duna mellékága ugyszólván már kész kikötő s csak itt-ott kellene a szokásos kotrókat és tisztítókat végezni. Persze, ha a dolog soká húzódik, ez is beiszapodik, s akkor már jóval több költségbe kerülne a téli kikötő létesítése. A küldöttségben — mint palánkai levelezőnk írja — részt vettek az érdekeltek Palánka, O- és Ujpalánka községeinek kívül a járás összes községeinek kiküldöttei, testületek, egyletek, intézetek és vállalatok, nagyon sok iparos és kereskedő, valamint a hajó és komp társulatok, ugyszintén a szegedi kereskedelmi és iparkamara kiküldöttei, valamint a vármegyei országgyűlési képviselői és az llak-i Odeschalchi herceg képviselője stb. stb.

— **Öngyilkos rendőrvezető.** Bátmonostorról jelelték tudósítónk, hogy az ottani rendőrség vezetője Dájbukát Lukács szolgálati fegyverével föbelőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkos rendőrvezető hosszabb ideig szolgált a bajai csendőrségnél, ahol mint lelkiismeretes, használható embert ismerték. Végzetes tettének oka ismeretlen.

— **Az ipartestületi választás.** Ma délután Andrasics Lajos vendéglőjében mintegy 50-60 iparos jött össze, hogy az ipartestületi elnökválasztás kérdésében állást foglaljanak esetleg elnököt jelöljenek. Ugyanez ügyben vasárnap délután 3 órakor is tartanak a Hungáriában értekezletet.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden, március hó 7 ik napján délelőtt 9 órakor a felső iparskolában fognak megtartani. A vizsgálati körvények kellően felszerelve a ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 9. szám) küldendők.

— **A bajai vasúti pályaudvar kibővítése** ügyében széleskörű mozgalom indult meg. A kérdéssel a városi közgyűlés is foglalkozott, s fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez.

— **Egy jegyző fizetésemelése.** Temerin község jegyzőjének, Vermes Vincének a fizetését 1200 koronáról 1600 koronára emelték föl. A helyénvaló községi határozatot Répási és társai megfelelőbbé tették a vármegyéhez, amely azonban a felebbezést elutasítván, a község határozatát jóváhagyta.

Zenekedvelők figyelmébe ajánlom!

Most jelent meg Fudik, „És ha hallgat a cigány” remek dal zongorára és énekre, ára 2 korona.

Gerő-féle kis zeneműtárban eddig megjelent 147 féle, kuplók ének és zongora darabok, tánc és sok más gyönyörű kabarét számok, egy-egy zenemű ára 20 fillér.

10 darab zenemű vegyesen csak 80 krajcár.

Dohányzók figyelmébe ajánlom szivarok hüvelykeit:

Valódi Francia varet, egészségre nem ártalmas.

„Tercerillas” és „Togó” elnevezéssel

ára 100 drb 24 fillér, 1000 drb vételnél 2 korona.

Szépirodalmi újdonságok és zeneművek nagy választékban a n. é. közönség rendelkezésére állanak

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyv- és papírkereskedésében SZABADKÁN,

Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

INNEN-ONNAN.

A zombori dáde életpárja nagybeteg. Gyomorrákja van s már a végét járja. Be-látja ezt az öreg dáde is s hogy gyermekei anyjukat még egyszer megláthassák, össze-sürgönyzi őket. Kit Szabadkáról, kit más-honnan. Nagy sietve a postára tart s utközben alázattal kéri a járókelőket: „Ugyan kérem, mondja csak, ju les ez a sirgeny?” A kérdezett átvesszi a sürgöny szövegét, át-nézi s jóízűt mosolyogva odaszól a dádenak: „Jó lesz, csak adja föl!” A dáde meg nagy büszkén feladja a cigánysürgönyt és pedig a következő eredeti szövegezéssel:

Kolompár Juliska Szabadka.

Gyere haza, mama beteg, fáj a hasa. (Megtörtént.) Dáde.

ÚJDONSÁGI MOST JELENT MEG!

Lányi Ernő 53 magyar dal és népdal énekre és zongorára zsebkönyvben ára kötve 2 korona.

Cimbalmozók Dalnokosa. Magyar dalok és népdalok gyűjteménye Krudy Andortól zsebkönyvben kötve ára 2 korona.

Kosztolányi versek Lányi Ernő zenéjével három dal énekre és zongorára ára 3 korona.

Kaphatók

HEUMANN MOR

könyv- és zenemű-kereskedésében

SZABADKÁN, FÖTÉR.

A legújabb zeneművekből és szépirodalmi munkák újdonságaiból állandóan nagy raktár.

SZINHÁZ.

M ü s o r:

Szombaton: Kivándorlók Hercege Ferencről. (újdonság)

Vasárnap d.u. Bálkirálynő, este Tatárjárás.

Hétfőn: Leár király.

Korcsmárosok és bortermelők figyelmébe!

Az elsején életbelépő új bortörvény értelmében minden szőlőtulajdonos, aki borát el is adja, minden korcsmáros „Bornyilvántartást” köteles

:: :: :: :: vezetni. :: :: :: ::

Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában, a miniszteri rendelet által megállapított mintában

:: :: :: :: beszerezhető. :: :: :: ::

Kereskedőknek bizományba ad a

:: Szent Antal nyomda-vállalat. ::

REGÉNY.

A KÖZÖNSÉGES EMBER.

Vigjáték, 3 felvonásban.

Zsófia: Uram, köszönöm.

Mozgó: Nincs, mit köszönni

Erdély: És most, anyám, te az 5 feleségeként szerepelj. Kérlek.

Mozgó: Ne neked! Isten, el ne hagyj! A komédia bonyolódik. Hogyan lehetne az asszonyság az én feleségem?

Erdély: De kérem, csak ideiglenesen...

Mozgó: Isten, menten! Talán nem elég, hogy ideiglenes fiam van, most még ideiglenes feleségem is legyen! Mikor lesz már vége ennek a komédiának?

Erdély: Igaz, anyám mi hirt hoptál?

Zsófia: Kegyelmet kapsz. Egyik jó barátom pártfogásába vett.

Erdély: (Mozgóhoz.) No lássa! Vége lesz. Tehát, kérem... Kérlek téged is, anyám, találd magadat a helyzetbe.

KILENCEDIK JELENET

(Mari, Piroska, Előbbiek)

Mari: (Mozgóhoz.) A felesége? A felesége, ugy-e bár?

Mozgó: Ki az, kérem?

Erdély: Igen, az anyám... az anyám felesége.

Mari: (Kezet fog.) Örülök, nagyon örülök.

Mozgó: (Szintén kezet akar fogni Zsófiával.) Örülök, nagyon örülök.

Mari: Egy kicsit neheztelhet is rám, de azt hiszem nagyon jó barátokká leszünk s majd akkor megbocsát.

Zsófia: Oh! Kérem.

Mari: Milyen fiatalnak látszik, mintha hány éves, kérem?

Zsófia: En? (Erdélyre néz.)

Erdély: Már huszonhat éve, hogy férj-nél vagy, édes anyám.

Mozgó: En meg épen huszonhét esztendeje, hogy megházasodtam; az asszonyság éppen akkor nősült, mikor az első gyermekünk született.

Mari: Hogyan! Kérem!

Erdély: Azaz, anyám, maga rosszul számított, mert tizenhárom meg tizenhárom az huszonhat és nem huszonhét; azután meg tizenkettő és tizennégy is huszonhat, meg tizenkét és kilenc is és tizenkilenc és hét is huszonhat... biz Isten... ezek a számok mindig össze-vissza kuszálódnak.

Mari: Nem is látszik meg, hogy annyi gyermeke van.

Zsófia: Egyetlen fiam van csak.

Mozgó: Nekem meg, biz Isten, hat.

Erdély: Még az anyám és az anyám sem értik meg egymást. Csak tudnám mi téveszti meg őket! Például ez ismét egy tévedés. Édes anyám, még meg sem köszönted 5 nagyságának, hogy engem olyan szívesen látott.

Zsófia: Csakugyan, asszonyom...

Piroska: Kérem, az Istenért...

Zsófia: És nem csak a fiam, hanem még a férjem is itt időzik.

Mozgó: Hát az ura is itt van? Nem is láttam.

Erdély: Ha, ha, ha, tudják, kérem, az anyám mókás ember. Az édes anyámmal különösen szeret tréfálni... gyakran mond olyasmit, otthon, hogy neveltünkben valamennyien a földön hempergünk.

Piroska: Ezt már én is észrevettem.

Mozgó: Ki a mókás?

Erdély: Nem, kérem, csak úgy általánosságban beszélünk.

Mari: (Mozgóhoz.) Képelem, minő meglepetésben volt része, mikor meglátta a kedves feleségét, akit nem is várt.

Mozgó: Nem vártam.

Mari: (Zsófiához.) Csak azt sajnálom, hogy az állomásnál senki sem várta. Pedig a férjem ön elé ment.

Zsófia: De hiszen én nem is voltam az állomáson.

(Folyt. köv.)

SZABADKAVIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMi RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

SZABADKA, KOSSUTH-UTCA, SAJÁT HÁZBAN. Bejárat a főkapun.

Elfogad betéteket takarékbetéti könyvecskére és folyószámlára méltányos kamatozás mellett. (A betétkamatadót az intézet sajátjából fizeti.

Leszámitol váltókat jutányos kamatlábbal. 698-28-27

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS
villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o
V. kör, Kőteles-utca 249-ik számú saját házában.
402-106-76

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.
Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.
Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály és Társai
bádogos. Szabadka, I. Kölesey-utca 264.

Balázs Piri Kálmán
szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos
órász és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József
cserepkályharaktára. Szabadka, VI. Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István épület-műlakatos és gépjavitó üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota. Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sírkereteket, szivattyús kutakat, varrógépeket és kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengőket és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai
Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai
kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőször bevásárlási forrás.

Fimpl István
cukrász. Szabadka, VI. Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István
cukrász. Szabadka, I. Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma
virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János
bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa
varrógép-, kerékpár- és gramofon-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca. Telefon 330.

Kövecz Erzsébet női kalapárny. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai
húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András
kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI. Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József
dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály
motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon
férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Siflis Gyula
hentesáru-üzlete és füstöltidője. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula
esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly
fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztipics Albert épület- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Pavlov-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc
kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő
norinbergi-, rövid-, díszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I. Deák-utca, Vermes féle házban.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA ili Duše Hrana u molitvama i pisama za kršćane katolike. Sastavio Blaž Rulčić. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

LAUDATE DOMINUM. Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjuság számára. — Összeállította Kersch Mihály. Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK. Irta HIRSCH ÁGOSTON, fordította KÖRMÖCZY ERNŐ. — Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

AZ INKVIZICIO. Mi a valóság a sok hazugság között? Irta Petrányi Ferenc. — Ára 70 fillér.

HELYET A GYERMEKEKNEK. Irta P. HUCH. Fordította KÖRMÖCZY ERNŐ. Ára 20 fillér.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR. Kétszólamú egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT. KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÖPIRAT. Irta Fröhvirth Mátyas. — Ára 30 fillér.

SZÓIMÁDÁS. POLITIKAI RÖPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISJÁRATÁS. Bohózat 4 felvonásban. Irta HASZL GUIDO. Szabadon átdolgozta KERSCH MIHALY. Ára 1 kor.

Lapunk kiadóhivatalában kapható regények:

KLEOPATRA. Irta: HENRI GRÉVILLE. Fordította: DUGOVICH IMRE. Ára 60 fillér. Bolti ára 80 fillér.

A FALU SZÉPE. Irta: M. B. CROKER. Fordította: DUGOVICH IMRE. Ára a két kötetnek 1 korona. Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

Az Antikrisztus Csodája. Irta: LAGERLÖF ZELMA. Német eredetiből fordította: KÖRMÖCZY ERNŐ. Ára a két kötetnek 1 korona. — Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

HÁREMNO. Bácskai tárgyú regény. Irta: Dugovich Imre. Ára 2 korona.